

Asia: VN/7059/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (pysyvä oleskelulupa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tukee esityksiä, joilla helpotetaan ulkomaalaisten tuloa Suomeen töihin ja parannetaan Suomen veto- ja pitovoimaa. Suomalaisen hyvinvointivaltion rahoitus ja tulevaisuuden taloudellinen menestys riippuvat siitä, mille tasolle nettomaahanmuutto asettuu.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että pysyvän oleskeluluvan saaminen edellyttäisi pääsääntöisesti kuuden vuoden oleskelua Suomessa nykyisen neljän vuoden sijaan sekä lisäksi riittävän kielitaidon osoittamista. Lisäksi esitetään, että tietyllä edellytyksillä pysyvän oleskeluluvan voisi yhä saada neljän vuoden asumisajan jälkeen. Näiden poikkeusten tekeminen on sinänsä kannatettavaa.

Positiivista esityksessä on tavoite parantaa maahanmuuttajien kotoutumismahdollisuuksia kannustamalla nykyistä tehokkaammin kieliopintoihin.

Ulkomaalaislakiin tehtyjä ja valmisteilla olevia muutoksia on kuitenkin arvioitava kokonaisuutena. Näin ei lakien valmistelussa kuitenkaan ole tehty. Tämä vaikeuttaa myös sen arviointia, miten paljon muutokset vaikuttavat ulkomaalaisten haluun ja mahdollisuuksiin yhtäältä tulla töihin Suomeen ja toisaalta jäädä tänne mahdollisesti perheen kanssa.

Kansalaisuuden ja pysyvän oleskeluluvan saamista vaikeuttavat muutokset vähentävät erityisesti maassa jo olevien ulkomaalaisten työntekijöiden halua ja mahdollisuuksia varmistua tulevaisuudestaan Suomessa. Uhkana on, että suomalaiset työnantajat menettävät osaajiaan muihin maihin, joissa oleskeluoikeuden pysyvyydestä on suurempi varmuus.

Moninaiset ulkomaalaislain kiristykset vaikeuttavat myös kansainvälistä rekrytointia ulkomailta Suomeen. Suomi saattaa näyttäytyä muutosten perusteella vähemmän houkuttelevana maana osaajille ja hänen perheilleen.

Pysyvän oleskeluluvan saamiseksi esitetään erilaisia mahdollisuuksia, joista useissa edellytetään suomen tai ruotsin kielen osaamista. Mikäli tällaisista säädetään, on varmistettava, että tulijoilla myös on tosiasialliset mahdollisuudet kieliopintoihin. Esimerkiksi työn perusteella Suomeen tulevat eivät ole kotoutumistoimien piirissä. Kielitaidon osoittamiseksi on tehtävä kielitesti. Tällä hetkellä kielitestejä ei järjestetä riittävästi niiden kysyntään nähden. On odotettavissa, että jatkossa osallistujia olisi vielä nykyistä enemmän. Kielitestejä eri taitotasoille on järjestettävä riittävästi, jotta hakijat pääsevät osoittamaan taitotasonsa.

Esitysluonnoksen mukaan pysyvän oleskeluluvan voisi saada myös suorittamalla Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, jatkotutkinnon tai yliopistossa alemman korkeakoulututkinnon. Lisäksi vaadittaisiin vähintään kehittyvää suomen tai ruotsin kielen taitoa (A2). Tämä mahdollisuus tulisi laajentaa koskemaan myös ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita. Heidän valmistumisensa jälkeinen työllistymisasteensa Suomeen on yhtä korkea kuin yliopistotutkinnon suorittaneiden.

Räsänen Mikko
Elinkeinoelämän keskusliitto EK